

(Vilse) oplyste os idag om, at der er bevilget ganske overordentlig store Summer til Statsseminarierne, og den ærede Minister anslog Statens Udgift for hver Lærer til 300 Rd.; det er en ganske betydelig Sum, naar vi erindre, at vi vistnok have mellem 3 og 4000 Lærere her i Landet. Dette er et Spørgsmaal, som vistnok fortjener at tages under alvorlig Overveielse, og det er min Overbeviisning, at man ved at opmuntre den private Underviisning vil kunne forstaae sig de fornødne Lærere paa en langt billigere Maade; men, da jeg troer, at en Afstemning vil være det eneste alvorlige Ord, som den ærede Cultusminister vil tage Hensyn til, er dette Grunden, hvorfor jeg ønsker det nævnte Forslag vedtaget som et saadant alvorligt Ord i denne Sag.

Sjogsbro: Det glæder mig, at saamange Medlemmer allerede have udtalt sig for det Forslag at indbrage Tilskuddet fra Statskassen til Seminarierne, som jeg tilligemed andre ærede Medlemmer af Udvalget har stillet, skjøndt vi kun naaede at blive et Mindretal. De Grunde, der ere anførte derimod, forekomme mig ingenlunde at være afgjørende eller tilstrækkelige. Den ærede Minister saavel som den ærede Ordfører sagde saaledes, at dette Tilskud var opstaaet derved, at der tidligere havde været adskillige Afgifter henlagte direkte til Seminariefonden, som nu vare indbragne i Statskassen, og som derfor skulde erstattes af den, men det er jo klart, at Statskassen har Tilbælelse til at indbrage saadanne Tilskud, som den selv tidligere har hødet, directe eller indirecte, isærdeleshed naar der istedet derfor gives langt større Summer. Som bekjendt have jo Seminarierne i en Række af Aar kun bestaaet ved overordentlige Tilskud fra Sorø Akademi, saaledes som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Ste Bølgkreds (Vilse) ogsaa oplyste os om; og er det Tilfældet, er den anden anførte Grund mod vort Forslag, at Capitalen vilde blive forbrugt, heller ikke tilstrækkelig, thi da maa det Tidspunkt være kommet, hvor det var ønskeligt, at vedkommende Fond blev, som det er kaldt, opspiist. Vi have saa ofte i finantiel Henseende anset over de mange særlige Fonds, men disse kunne ikke have den allermindste Berettigelse i

nogensomhelst Henseende, naar de kun kunne holdes vedlige ved meget store Tilskud fra andre Stiftelser. Det vil desuden ikke alene i finantiel Henseende være ønskeligt, at Capitalen forbruges, men ogsaa, som fremhævet af flere Talere, med Hensyn til det Overflødige i at have de nuværende Statsseminarier. Den ærede Minister sagde, at det var nødvendigt at have saadanne Anstalter, for at man kunde sikke sig en eensformig Uddannelse af Lærerne; men det forekommer mig, at det kan være Staten aldeles ligegyldigt, paa hvad Maade Lærerne have faaet deres Dannelse, naar de kun have faaet den Dannelse, Staten kræver, for at de kunne udføre deres Hverv, og Vidnesbyrdet om, at de have faaet denne Dannelse, erhverver Staten sig gennem Examen. Altsaa kan Staten oprette Examenscommissioner og forlange af dem, der ville være Lærere, at de skulde underkaste sig Examen for disse; men paa hvad Maade de blive istand til at bestaae Prøven, kan være Staten fuldstændig ligegyldigt, og naar det har viist sig, at der kan komme dygtige Lærere tilstede gennem en saadan fri Afgang til Examen som den, der i de sidste Aar har fundet Sted, saa er det derved beviist, at Statsseminarierne ere overflødige, medmindre man skulde vedblive at gaae ud fra, at Staten egentlig er den, der skal besørge al Underviisning, og at al privat og fri Underviisning i Grunden kun er skadelig. Dette have vi tidligere i Absolutismens Dage været inde paa, men nu i vor Tid skulde man dog, haaber jeg, være kommen til den modsatte Betragtning, nemlig at Staten kun skal træde til, hvor det viser sig, at man ikke ved private Midler kan naae, hvad der er ønskeligt eller nødvendigt. Som sagt, det, at der hvert Aar i Landet holdes Examen over privat dimitterede Seminarister, som kunne bestaae med de bedste Charakterer, er et Beviis for, at Statsseminarierne ikke længere behøves.

Der blev gjort en Bemærkning med Hensyn til Bøndehøjskolerne, som det maa være mig tilladt blot ganske kort at komme ind paa. Der blev nemlig af en æret Rigsdagsmand her i Nærheden (Mathiasen) udtalt Ønsket om, at Ministeriet vilde ved Fordelingen see hen til Elevernes Antal, og derimod bemær-